

Epistola nuncupatoria

corpore quidē in terris uersantes, ingenio autē penē diuino sublimia rimantes, quæq̄ supra captū humanū esse uidebantur, tam luculentis rationibus irrefragabilibusq̄ demonstrationibus probarunt, ac ueluti in manus posteriorū tradiderūt, ut magis inuentū angelicum q̄ humanum credi possit. Et certe nisi illi tam sublimi præditi ingenio, hæc ipsa iecissent fundamenta, actum fuisset nostro tempore de meliori illa & sublimiori Astronomiæ parte. Nemo enim mortaliū nostro æuo peruenire posset eò suo ingenio, quò prima illa penetrarunt acumina, adeò hæc uis diuina in homine degenerauit à natiua sua maiestate, labiturq̄ cum labenti mundo & obscuratur in nobis lux illa, qua primi homines uenientes in hunc mūdum illuminabant. Quot putas haberemus hodie in mundo doctos uiros, si non uteremur aliorum inuentis? Esto, humanum ingenium hodie eò posse peruenire, ut deprehendat solem communicare lumen stellis & planetis, lunamq̄ suo accessu ad solem & recessu ab eo augeri minuiue lumine iuxta aspectū nostrū, nō re ipsa, cū semper medium eius corpus & aliquid amplius radio solari irradietur, atq̄ ob id inferior sole deprehendit̄ esse, alias enim nunq̄ cornuta appareret, sicut nec Venus neq̄ Iupiter splendidissimi planetæ soli applicātes de integritate sui luminis aliquid amittūt, nemo tamē facile inueniret, terram sua diametrali interpositione causam esse lunaris defectus, præsertim cū non in omni oppositione luminariū eclipsis cōtingat, neq̄ reliqui planetæ qui in oppositū solis uenire possunt, unq̄ suo spoliētur lumine, quantumlibet interueniat terræ interpositio. Quis proinde hodie, etiā acutissimo polens ingenio, inuenire posset umbræ pyramidalis longitudinem, quæ à terra in opposito solis cōsurgit, atq̄ crassitiē eiusdem umbræ in loco transitus lunæ, quando illa est uel in auge epicycli uel in opposito eius? quod unicum & subtilissimū est fundamentū, per quod ueteres rerum cœlestiū scrutatores deprehenderūt corporū solis ac lunæ magnitudinē, per quod & semidiametros à cētro terræ ad cœlos usq̄ solis & lunæ, siue distantias eorū à cētro terræ subtili inuestigatione inuenerunt. Circuitū terræ, areā eius siue superficiem conuexā, diametrum eius atq̄ semidiametrū, quin & totam crassitiem seu continentiam eius inuenire non omnino difficile fuit, at à superficie terræ ad concauitatem lunæ & solis ascendere, interuallumq̄ illud metiri, & ex consequenti circulos orbū solis & lunæ, corporūq̄ ipsorū inuenire crassitiē, acutissimi ingenij labor fuit, sed quod totū, ut diximus, ex umbræ terræ pyramide, cuius conū usq̄ in cœlum Mercurij erigi inuenerūt, nō sine sudore & magna ingenij acrimonia fuit deprehensum. Hinc prodijt mirabilis illa tabula de magnitudine et collatione semidiametrorū solis ac lunæ atq̄ umbræ terræ tēpore oppositionis & cōiunctionis luminariū, quādo hæ tres aut saltē duæ cōcurrūt diametri in unā lineā, nisi quantum luna deuiat ab ecliptica in austrū uel septētrionē. Rarissimè em̄ fit, ut centrū corporis lunaris in oppositione præcisè ueniat in centrū umbræ terræ, sed ferè semper aliquā habet ab eclipticā